

VERSLAG

PROVINCIE UTRECHT

THEMAJAAR KOUDE OORLOG

INHOUDSOPGAVE

1.1	Filmvertoning <i>Blauwdruk van een Koude oorlog</i>	4
1.2	Cinema Buiten	4
1.3	Evenement <i>Ontdek de geheimen van de Koude Oorlog op Park Vliegbasis Soesterberg</i>	5
1.4	Herdruk special Oud Utrecht <i>'Utrecht in de Koude Oorlog'</i>	5
1.5	Conferentie <i>Dertig jaar na de val van de Berlijnse Muur. De Koude Oorlog en haar repercussies vandaag de dag</i>	6
1.6	Open monumentendag Special	6
1.7	Storymap De Koude Oorlog in Utrecht	7
1.8	Crowdsourcing De Koude Oorlog in beeld	7
1.9	Boek over de Koude Oorlog in de provincie Utrecht	8
1.10	Landingsplaats Oral History	8
2.1	Beeldmerk	9
2.2	Themapagina	9
2.3	Toolkit	9
2.4	Communicatie-uitingen Publieksevenement <i>Ontdek de geheimen van de Koude Oorlog op Park Vliegbasis Soesterberg</i>	9
2.5	Communicatie Open Monumentendagspecial <i>Monumenten uit de Koude Oorlog</i>	9
5.1	Communicatie-uitingen Publieksevenement <i>Ontdek de geheimen van de Koude Oorlog op Park Vliegbasis Soesterberg</i>	12
5.1.1	Overzicht communicatie vanaf 15 juli 2019	12
5.1.2	Publiciteit via verwante organisaties (selectie)	16
5.1.3	Vooraankondigingen in de pers (selectie)	18
5.1.4	Verslagen in de pers	25
5.2	Communicatie Open Monumentendag Special Koude Oorlog	29
5.2.1	In de pers	29
5.3	Kunstroute PVS	32
5.4	Monumentenroute PVS	32

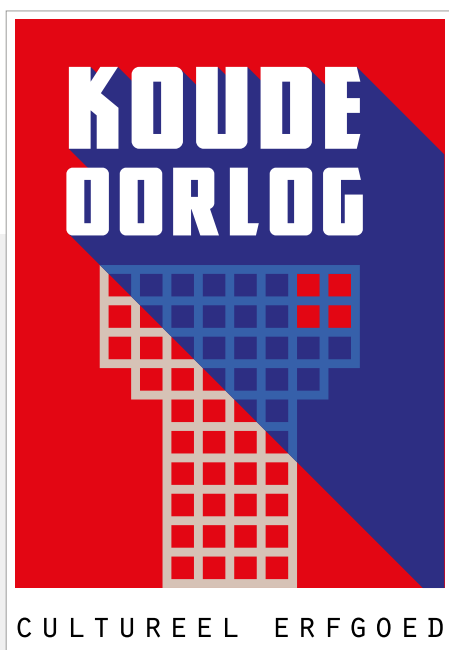
INLEIDING

Jarenlang was Europa in de greep van een oorlog die nooit uitbrak: de Koude Oorlog. Een tijd van Oost tegen West, spionage en de dreiging van de atombom. Overheidscampagnes bereidden de bevolking voor op een aanval met kernraketten door de Russen.

Tijdens de Koude Oorlog periode is van alles gebouwd om ons te beschermen voor het geval de 'Russen zouden komen'. Verspreid over de provincie liggen commandoposten, schuilkelders, vliegtuigshelters, luchtwachttorens en mobilisatiecomplexen. Sommige zijn nog intact, soms zitten ze verscholen onder gebouwen, of is er alleen nog maar een fundament over. Restanten van gebouwen en voorzieningen die het verhaal vertellen van de Koude Oorlog.

Het erfgoed uit de Koude Oorlog-periode dreigt te verdwijnen. Tegelijkertijd stijgt het besef dat ook erfgoed uit deze periode zijn eigen specifieke waarde heeft. Er is sprake van urgentie in het ophalen van verhalen uit deze periode. Er zijn nu nog ooggetuigen die uit eerste hand kunnen vertellen hoe zij deze periode hebben beleefd. Daarom heeft de provincie Utrecht 2019 uitgeroepen tot themajaar Koude Oorlog.

Dit jaar is gefocust op enerzijds het ophalen van informatie over de Koude Oorlog en het zoeken naar verbinding en samenwerking met allerlei organisaties op het thema. En anderzijds op het actief betrekken van een breed publiek bij het onderwerp Koude Oorlog. Daartoe zijn er verschillende activiteiten ontwikkeld waarvan het tweedaagse publieksevenement Ontdek de geheimen van de Koude Oorlog op Park Vliegbasis Soesterberg de grootste was.

1. ACTIVITEITEN

Er zijn tijdens het themajaar verschillende activiteiten ontwikkeld. Hieronder een korte opsomming.

1.1 FILMVERTONING BLAUWDRUK VAN EEN KOUDE OORLOG

8 juli Provinciehuis

Voor medewerkers van de provincie is twee keer de film *Blauwdruk van een Koude Oorlog* vertoond voorafgaand aan een korte inleiding over het themajaar.

AANTAL BEZOEKERS: 75

1.2 CINEMA BUITEN

31 augustus Park Vliegbasis Soesterberg

In vervolg op de succesvolle editie van 2018 is ook deze zomer een reeks unieke films op bijzondere Utrechtse erfgoedlocaties vertoond. Op Park Vliegbasis Soesterberg is in het kader van het themajaar de film *Dr. Strangelove* in een voormalige vliegtuigshelter vertoond. De voorstelling was uitverkocht.

AANTAL BEZOEKERS: ruim 200

1.3 EVENEMENT ONTDEK DE GEHEIMEN VAN DE KOUDE OORLOG OP PARK VliegBASIS SOESTERBERG

19 en 20 oktober Park Vliegbasis Soesterberg

Breed opgezet, gratis toegankelijk publieksevenement met een breed scala aan activiteiten (zie bijlage 6.3 voor programmaboekje). Twee dagen lang was er van alles te zien en te doen: theater, kunst, muziek, tentoonstellingen, wandel- en fietsroutes, rondleidingen, verhalen, poëzie, games, speurtochten. Een uitgebreid programma voor jong en oud. www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/cultuur-en-erfgoed/erfgoed-koude-oorlog. Bladerversie programmaboekje: https://issuu.com/provincie-utrecht/docs/programma-boekje_koude_oorlog

Speciaal ontwikkeld voor dit weekend:

- Expositie over verschil in voorlichtingsmateriaal voor de bevolking en Nederland en de Sovjet-Unie, door kunstenaar en Koude Oorlog expert Kees van Leeuwen
- *StoryTrail Koude Oorlog* door Stadsavonturen; een theaterwandeling door de geschiedenis van de Koude Oorlog op Park Vliegbasis Soesterberg.
- Expositie over de Koude Oorlog door Het Utrechts Landschap in de Commandobunker
- Toneelstuk *De zaak Oppenheimer*. Speciale bewerking voor dit toneelstuk voor twee acteurs dat eenvoudig steeds weer kan worden hernomen.
- Kunstroute, wandeling langs kunstwerken op Park Vliegbasis Soesterberg (zie bijlage 6.4).
- Monumentenroute, wandeling langs monumenten op Park Vliegbasis Soesterberg (zie bijlage 6.5).

Omdat er meerdere ingangen waren en er geen entree werd geheven zijn de bezoekersaantallen bij benadering. Alle evenementen waarvoor (gratis) entreekaarten beschikbaar werden gesteld, waren uitverkocht.

AANTAL BEZOEKERS: Zaterdag 19 oktober 3.5000 • Zondag 20 oktober 5.000

1.4 HERDRUK SPECIAL OUD UTRECHT UTRECHT IN DE KOUDE OORLOG

In 2013 heeft de historische Vereniging Oud Utrecht een special uitgebracht over de Koude Oorlog. In het kader van het themajaar heeft Oud Utrecht haar bestanden ter beschikking gesteld voor een herdruk van deze speciale uitgave. En toestemming verleend voor het plaatsen van de pdf van het blad op de provinciale themapagina.

OPLAGE: 250 exemplaren.

1.5 CONFERENTIE DERTIG JAAR NA DE VAL VAN DE BERLIJNSE MUUR. DE KOUDE OORLOG EN HAAR REPERCUSSIES VANDAAG DE DAG

Dertig jaar na de val van de Berlijnse Muur
De Koude Oorlog en haar repercussies vandaag de dag
 9 november 2019, Academiegebouw, Universiteit Utrecht
 Georganiseerd door het Cold War Research Network

De val van de Berlijnse Muur op 9 november 1989 was een keerpunt in de geschiedenis. De liberale democratie leek te zegevieren en de Oost-Westvijandschap leek doorbroken. Maar is de Koude Oorlog wel voorbij? Was het daadwerkelijk "The End of History" of juist het begin van een nieuwe wereldorde? Hoe zit het sindsdien met Europese veiligheid en andere globale vraagstukken?

Precies dertig jaar later is de tijd rijp voor een terugblik op die historische dag en haar repercussies door middel van internationale lezingen, interactieve workshops en een seminar met ooggetuigen. Voor docenten, studenten, diplomaten en iedereen die geïnteresseerd is in de Koude Oorlog en haar weerklank tot op heden. <https://www.uu.nl/agenda/dertig-jaar-na-de-val-van-de-berlijnse-muur-de-koude-oorlog-en-haar-repercussies-vandaag-de-dag>

Ochtendprogramma:
 10:00 - 11:00: Koffie & Thee
 11:00 - 13:00: Diner (Lunchen (Engels))
 13:00 - 14:00: Diner (Lunchen (Engels))
 14:00 - 15:00: Diner (Lunchen (Engels))

Middagprogramma:
 15:00 - 17:00: Lunch
 17:00 - 18:00: Interactive Workshops (Dutch/English)
 18:00 - 19:00: The Middle East (Question then and now) (Lecture by Yitzhak Herzog)
 19:00 - 20:00: Berlin in 1989: From Cold War to Post-Cold War (Lecture by Gertjan Zandvoort)
 20:00 - 21:00: The end of the Cold War from a global perspective (Lecture by Ralf Dahms)
 21:00 - 22:00: Repercussions of the Cold War on the world (Lecture by Marjolijn van Hecke)
 22:00 - 23:00: Dignity, governance and international law (Lecture by M. K. van Hecke)
 23:00 - 24:00: Conclude en Daarna borrel

Locatie: Academiegebouw, Utrecht
Datum: 9 november 2019, 11:00-17:00u

Voor verdere informatie zie: <https://www.uu.nl/agenda/dertig-jaar-na-de-val-van-de-berlijnse-muur-de-koude-oorlog-en-haar-repercussies-vandaag-de-dag>
 Aanmelden Via berevens@uu.nl of via e-mail: M.K.vanHecke@uu.nl
 Voor meer informatie of vragen e-mail: L.A.Camp@uu.nl

9 november Academiegebouw Utrecht

De val van de Berlijnse Muur op 9 november 1989 was een keerpunt in de geschiedenis. De liberale democratie leek te zegevieren en de Oost-Westvijandschap leek doorbroken. Maar is de Koude Oorlog wel voorbij? Was het daadwerkelijk "The End of History" of juist het begin van een nieuwe wereldorde? Hoe zit het sindsdien met Europese veiligheid en andere globale vraagstukken?

Precies dertig jaar later was de tijd rijp voor een terugblik op die historische dag en haar repercussies door middel van internationale lezingen, interactieve workshops en een seminar met ooggetuigen. Voor docenten, studenten, diplomaten en iedereen die geïnteresseerd is in de Koude Oorlog en haar weerklank tot op heden. <https://www.uu.nl/agenda/dertig-jaar-na-de-val-van-de-berlijnse-muur-de-koude-oorlog-en-haar-repercussies-vandaag-de-dag>

Conferentie was een samenwerking tussen het Cold War Research Network en provincie Utrecht.

AANTAL BEZOEKERS: 120

1.6 OPEN MONUMENTENDAG SPECIAL

OPEN MONUMENTENDAG SPECIAL

MONUMENTEN UIT DE KOUDE OORLOG

PROVINCIE UTRECHT
ZATERDAG 26 OKTOBER

Ierland is Europa in de greep geweest van een oorlog die nooit uitbrak: de Koude Oorlog. Een tijd van Oost tegen West, spionage en de dreiging van de atombom. In de provincie Utrecht herinneren nog allerlei plekken aan deze fascinerende periode.

Tijdens deze Open Monumentendag Special 'Monumenten uit de Koude Oorlog' op 26 oktober bent u van harte welkom op vier locaties die meestal niet toegankelijk zijn voor publiek. Ontdek de sporen van de Koude Oorlog op zaterdag 26 oktober in Elst, Soesterberg, Utrecht en Nieuwersluis!

26 oktober 4 locaties in de provincie

In de provincie Utrecht herinneren nog allerlei plekken aan de Koude Oorlog. Tijdens de Open Monumentendag Special was publiek van harte welkom op vier locaties (Elst, Soesterberg, Utrecht en Nieuwersluis) die meestal niet toegankelijk zijn voor publiek. De entree was overal gratis (zie bijlage 6.6 voor programmaflyer).

AANTAL BEZOEKERS:

Elst: 1000 • Soesterberg: 100

Nieuwersluis: 150 • Utrecht: 50

1.7 STORYMAP DE KOUDE OORLOG IN UTRECHT

2 maart 2020

Door de afdeling GIS gemaakte publieksvriendelijk vertaling van verschillende kaartlagen van de provincie uit de Koude Oorlog. Door beeld en verhaal aan de verschillende lagen toe te voegen is zo mooi in beeld gebracht hoe de verschillende tijdvakken uit deze periode eruitzagen, wat er internationaal speelde en wat daarvan terug te vinden is in de provincie. <https://geo.provincie-utrecht.nl/publiek/koudeoorlogutrecht/>
De Storymap is bedoeld voor een breed publiek en is op 2 maart 2020 gelanceerd, tegelijk met het crowdsourcingproject.

1.8 CROWDSOURCING DE KOUDE OORLOG IN BEELD

2 maart 2020

Om het verhaal over de Koude Oorlog nog beter te kunnen vertellen en bewaren wil de provincie zo'n 200 locaties uit de Koude Oorlog-periode in beeld brengen. Dat is een flinke klus en daarom lanceren we het crowdsourcingsproject *De Koude Oorlog in Beeld*. Doel is om met behulp van 'the crowd' van iedere locatie zowel oud als nieuw beeld te verzamelen. The crowd zijn vrijwilligers die het leuk vinden om aan een dergelijk project mee te werken. Iedereen kan dus meedoen.

Geïnteresseerden kunnen op <https://koudeoorloginbeeld.nl> gelijk aan de slag. Op de kaart van de provincie staan locaties aangeven. Per locatie kun je eenvoudig één of meerdere beelden uploaden.

Foto's voor iedereen te zien en te gebruiken

Alle aangeleverde foto's zijn op termijn als open data beschikbaar. Dat betekent dat iedereen ze kan en mag gebruiken. De provincie gaat de beelden bijvoorbeeld koppelen aan kaarten in de Cultuur Historische Atlas van de provincie en voegt zo een nieuwe informatielaag toe. Daarnaast zal het beeldmateriaal worden toegevoegd aan de Storymap Koude Oorlog die over deze periode is gemaakt.

1.9 BOEK OVER DE KOUDE OORLOG IN DE PROVINCIE UTRECHT

De provincie heeft een tweetal inventarisaties laten maken van alle civiele en militaire locaties die in de provincie nog te vinden zijn uit de Koude Oorlog-periode. Deze inventarisaties vormen de basis voor een boek over de Koude Oorlog en zullen worden aangevuld met Oral History verhalen en beeldmateriaal dat wordt opgehaald in het crowdsourcingproject. Het boek is bestemd voor een breed publiek. Op dit moment wordt nog onderzocht wat de beste manier is om dit vorm te geven.

1.10 LANDINGSPLAATS ORAL HISTORY

Er is tijdens het Themajaar onderzocht of er een geschikte landingsplaats is voor de opbrengsten uit een mogelijk Orals Historyproject. Uitkomst is dat er nog geen geschikte plek is om alles uit een project onder te brengen. Delen zouden op UtrechtAltijd.nl, op een in de toekomst mogelijk te ontwikkelen themapagina Koude Oorlog bij Het Utrechts Archief en in de Storymap Koude Oorlog kunnen worden opgenomen.

2. COMMUNICATIE

Gemeenten en erfgoedorganisaties zijn betrokken en uitgenodigd om mee te doen aan het Themajaar. Daarvoor zijn de volgende onderdelen ontwikkeld:

2.1 BEELDMERK

Er is een beeldmerk ontworpen dat ook na dit jaar gebruikt kan blijven worden voor alles wat met de Koude Oorlog te maken heeft. Tevens zijn banners gemaakt voor gebruik op de sociale media.

2.2 THEMAPAGINA

Op de provinciale website zijn speciale themapagina's ingericht waarop alle activiteiten en alle informatie over het themajaar waren te vinden.

2.3 TOOLKIT

Om meedoen aan het themajaar voor derden zo eenvoudig te mogelijk te maken is een toolkit ontwikkeld met daarin filmclips, beeldmateriaal en kant en klare teksten die rechtenvrij te gebruiken zijn <https://www.provincie-utrecht.nl/toolkit-erfgoed-koude-oorlog>.

2.4 COMMUNICATIE-UITINGEN PUBLIEKSEVENEMENT ONTDEK DE GEHEIMEN VAN DE KOUDE OORLOG OP PARK VliegBASIS SOESTERBERG

Voor het publieksevenement op Park Vliegbasis Soesterberg is een uitgebreide communicatiecampagne gevoerd. Zie voor uitgebreid verslag bijlage 5.1.

2.5 COMMUNICATIE OPEN MONUMENTENDAGSPECIAL MONUMENTEN UIT DE KOUDE OORLOG

De communicatie over de Open Monumentendagspecial is deels verzorgd in samenwerking met Open Monumentendag. Zie voor het verslag bijlage 5.2.

3. BLIJVENDE OPBRENGSTEN

- Tijdens het evenement op Soesterberg vond de kick-off plaats van het Korenproject *A Mass for Peace* plaats. Droom was om dit stuk voor 500 koorleden op Park Vliegbasis op de voeren in 2020. Die droom gaat in vervulling en het stuk zal volgend jaar in samenwerking met het Nationaal Militair Museum opgevoerd worden.
- Het Utrecht Landschap (en mogelijk ook het Nationaal Militair Museum) gaat samenwerken met Stadsavonturen en de StoryTrail verder uitnutten en op het programma zetten.
- *De zaak Oppenheimer* kan eenvoudig vaker geprogrammeerd worden op diverse locaties. Daar is bij zowel Het Utrechts Landschap als het Nationaal Militair Museum belangstelling voor.
- Er is een begin gemaakt met de opzet van een blijvende expositie over de Koude Oorlog in de Commandobunker. Die zal verder worden uitgebouwd. Het kunstwerk van Kees van Leeuwen kan daarvan onderdeel worden en met dat doel in bruikleen worden gegeven.
- *De Storymap Koude Oorlog* zal verder worden uitgebouwd. In overleg met Landschap Erfgoed Utrecht wordt gekeken of er een link naar de storymap op UtrechtAltijd.nl kan worden geplaatst. Daarnaast zal er de komende maanden ook actief verder worden gekeken naar andere sites die naar de Storymap kunnen linken.
- Met de bouw van het platform waarop het crowdsourcingsproject *De Koude Oorlog in beeld* is een plek gecreëerd waar aansluitend op dit project eenvoudig nieuwe crowdsourcingsprojecten te kunnen uitgezet. Er zijn al ideeën voor vervolprojecten.
- Film *Blauwdruk van een Koude Oorlog* is blijvend te bekijken via <https://www.youtube.com/watch?v=pacPRLoiRMO&feature=youtu.be>
- De geo cache *Sporen van een Koude Oorlog* blijft te vinden via geocaching.sporen-uit-de-koude-oorlog.
- Op termijn: Boek over de Koude Oorlog (zie 1.9)
- In de Cultureel Historische Atlas van de provincie is een kaartlaag met Koude Oorlogpunten te vinden. Deze kaartlaag wordt aangevuld met verhaal en beeld dat uit de crowdsourcing naar boven komt. <https://utrecht.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=db9adb0b4e4540c78a41fc66b7c246cd>
- Kunstroute. Voor het evenement op 19 en 20 oktober 2019 gemaakte wandelroute langs kunstwerken op Park Vliegbasis Soesterberg. De route zal worden aangepast en is dan door bezoekers blijvend te volgen (zie bijlage 5.3)
- Monumentenroute. Voor het evenement op 19 en 20 oktober 2019 gemaakte wandelroute langs monumenten op Park Vliegbasis Soesterberg. Door bezoekers blijvend te volgen (zie bijlage 5.4)

4. FINANCIËN

PROJECTEN	BEDRAG
Programma ontwikkeling en projectleiding (Inhuur M. van der Kemp en P. de la Mar)	€ 66.958,00
Communicatie (betreft alle activiteiten, materialen incl. inhuur A. Winkelman)	€ 29.712,00
Cinema Buiten	€ 5.215,00
Evenement Soesterberg	€ 88.556,00
Herdruk Special Koude Oorlog	€ 1.392,00
Open Monumentendag Special	€ 2.665,00
Conferentie Dertig jaar na...	€ 3.765,00
Koude Oorlog op de Kaart 2020 (incl inhuur A. Winkelman en M. van der Kemp)	€ 8.500,00
Storymap Koude Oorlog	€ 3.450,00
Totaal	€ 210.213,00

5. BIJLAGEN

5.1 COMMUNICATIEUITINGEN PUBLIEKSEVENT ONTDEK DE GEHEIMEN VAN DE KOUDE OORLOG OP PARK VliegBasis SOESTERBERG

5.1.1 Overzicht communicatie vanaf 15 juli 2019

1. Ontwikkelen communicatiemiddelen

- a) Campagnebeeld ontwikkeld met vormgevers Pier 19
- b) Tekstredactie programma en verzamelen beeldmateriaal voor website en programmaboekje
- c) Korte promoteksten gemaakt.
- d) Communicatiemiddelen offline en online gemaakt met campagnebeeld (zie voorbeelden onder)
 - Online banners
 - Poster A2 en A3
 - Flyer A5
 - Programmaboekje
 - Wandelroutes (in de bijlage)
 - Promotiebalies voor in provinciehuis en NMM

2. Coördinatie communicatieplan met partners

Alle communicatie afgestemd met partners HUL, NMM, gemeente Zeist en gemeente Soest, ook logo's op drukwerk etc. Met alle partners planning doorgenomen en afgestemd wat zij konden delen op hun kanalen. De gemeenten hebben hiervoor minder mogelijkheden.

3. Drukwerk en verspreiding

- 1000 A2 posters in frames in de provincie verspreid door Flyerman
- 100 A3 posters los voor partners en betrokken organisaties
- 15.000 flyers A5 verspreid in de provincie door Flyerman – routes aangepast op thema.
- 4000 programmaboekjes – van tevoren in hal provinciehuis en NMM aan bezoekers aangeboden met een promotiebalie. Rest oplage voor bezoekers tijdens het weekend (tijdens het weekend kwam men vooral in groepjes en nam dan samen maar 1 boekje mee, dus die oplage kan een volgende keer lager). Vooral in het museum werkte de promotiebalie goed, veel boekjes meegenomen vóór het evenement.

4. Website(s)

- a) Landingspagina ingericht op website provinciehuis, met het hele programma en downloads van programmaboekje, plattegrond, blokkenschema, wandelroutes: www.provincie-utrecht.nl/geheimenkoudeoorlog (nu offline)
De landingspagina is in totaal vanaf publicatie **6406 bekeken**, door **4982 unieke bezoekers**.
- b) Alle content aan partners aangeleverd – met HUL en NMM vermelding op hun websites afgestemd.
Bij de gemeenten was het niet mogelijk om een webpagina in te richten- die websites zijn voor andere doelen en doelgroepen.

5. Social Media en nieuwsbrieven

- a) Met name op **facebook** veel publiek bereikt.
 - Vanuit PU facebookevenement gemaakt met partners als medebeheerder: <https://www.facebook.com/events/470753380388279/>
 - Totaal bereik van het evenement op facebook ruim **21.000 personen** – naast de partners is het evenement op verzoek door veel andere organisaties gedeeld (zie punt 6)
 - Verschillende posts op facebookpagina van PU met onderdelen van het programma uitgelicht – partners deelden dit waar mogelijk.
- b) Berichten op **Twitter** en **Instagram**
- c) Vanuit PU steeds content voor berichten aangeleverd, partners deelden waar mogelijk
- d) Zowel bij PU als partners was het niet goed mogelijk om echt een 'storyline' met social mediaberichten te maken in aanloop naar het evenement omdat de kanalen voor veel ander nieuws worden ingezet en het event niet het hoofdnieuws was.
- e) **Nieuwsbrieven** – zowel NMM en HUL hebben het evenement twee keer opgenomen in hun digitale nieuwsbrief. PU en de gemeenten versturen geen nieuwsbrieven naar publiek.

6. Publiciteit via verwante organisaties

- a) Netwerk in kaart gebracht en contacten gelegd met relevante organisaties (erfgoed, toerisme, geschiedenis, luchtmacht, militair erfgoed, uitjes voor kinderen etc.)
- b) Content aangeleverd aan deze organisaties, o.a. Utrecht Marketing/UITagenda Utrecht/, Bezoek Utrecht, VVV Op de Heuvelrug, Landschap Erfgoed Utrecht, Historische verenigingen, Cultuur website al deze organisaties hebben het project vermeld in hun agenda's, nieuwsbrieven en op social media de berichten gedeeld, wat bij elkaar tot veel publieksbereik heeft geleid
Zie onder voor een selectie, pagina 8.

7. Persbenadering

- Interview met oud-medewerker PVS voor hoofdartikel provinciepagina huis aan huis kranten
- Persbericht geschreven
- Persbericht als nieuwsbericht op website PU
- Persmailing verstuurd naar bestand met ruim 250 persadressen (lokale media, landelijke media geschiedenis, erfgoed, luchtmacht, militair)
- Follow up perscontacten en plaatsingen – nabellen, aanleveren beeldmateriaal etc.
- Persbijeenkomst georganiseerd in de week voorafgaand aan het evenement in de commandobunker op de vliegbasis. Selectie van perscontacten hiervoor uitgenodigd, projectleider hield een presentatie over themajaar Koude Oorlog en het programma van het evenement – resultaat: hele pagina in AD Utrechts nieuwsblad en AD Amersfoortse Courant
- *Zie overzicht persuitingen vanaf p. 9*

8. Advertenties

- Advertorial in UITleven – bijlage in de DUIC (zie onder)
- Gesponsorde post met het facebook-evenement (50 euro budget -4742 personen bereikt)
- Promotie op Bier en Appelsap.nl (voor kinderen en ouders) – online promotie op website en social media en item in hun nieuwsbrief voor Utrecht, Amersfoort en Gooi en Vechtstreek
<https://bierenappelsap.nl/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog-op-park-vliegbasis-soesterberg/>

Online banner in verschillende formaten

Poster

Instagram

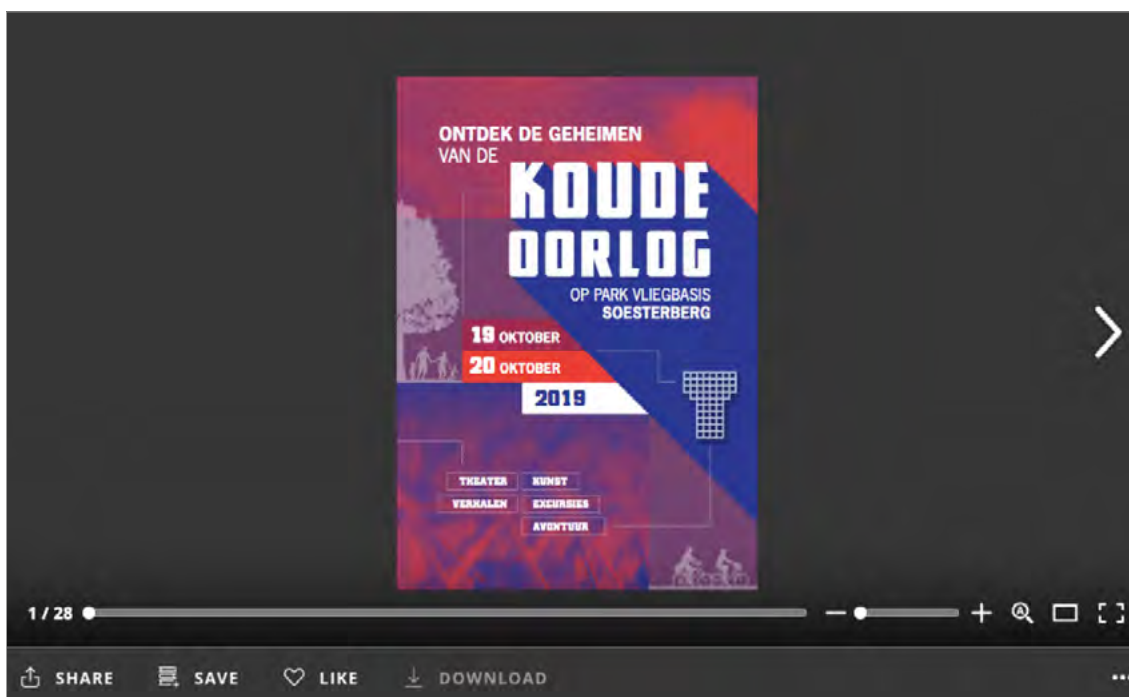

Flyer A5 - voor en achter

Programmaboekje

Bladerversie: https://issuu.com/provincie-utrecht/docs/programmaboekje_koude_oorlog

Ontdek de geheimen van de Koude Oorlog op vliegbasis Soesterberg 19 en 20 oktober 2109 (programma)

Beursbalies in hal provinciehuis en Nationaal Militair Museum

5.1.2 Publiciteit via verwante organisaties (selectie)

Uitgaan/toerisme

- **Utrecht Marketing**
<https://www.uitagendautrecht.nl/evenement/f942bb94-ee7c-4e2b-91b7-9b795c41c795-ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog>
- **Bezoek Utrecht**
<https://www.bezoek-utrecht.nl/agenda/1474606843/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog-1>
- **RBT- Heuvelrug**
<https://www.opdeheuvelrug.nl/agenda/2483687145/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog>
- **Amersfoort citymarketing**
<https://www.vvnamersfoort.nl/nl/uitagenda/818753519/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog-2>
- **VW Leusden**
<https://www.vvleusden.nl/evenementen/2483687145/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog>
- **UitinSoest**
<https://www.uitinsoest.nl/evenement/19614/diverse-activiteiten-op-park-vliegbasis-soesterberg>
- **Cultuur in Zeist**
<https://www.cultuurinzeist.nl/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog-op-park-vliegbasis-soesterberg-2/>
- **Cultuur in De Bilt**
<https://cultuurindebilt.nl/2019/09/23/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog-op-park-vliegbasis-soesterberg/>
- **VW nederland**
<https://www.vw.nl/nl/activiteitenkaart/detail/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog-f942bb94-ee7c-4e2b-91b7-9b795c41c795>
- **Dagje weg.nl**
<https://www.dagjeweg.nl/activiteit/37831270/Ontdek-de-geheimen-van-de-Koude-Oorlog>
- **Museumkaart.nl**
<https://www.museumkaart.nl/museum/Nationaal+Militair+Museum/Ontdek+de+geheimen+van+de+Koude+Oorlog.aspx>
- **Bier en Appelsap**
<https://bierenappelsap.nl/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog-op-park-vliegbasis-soesterberg/>

Erfgoed / geschiedenis

- **De Erfgoedstem**
<https://erfgoedstem.nl/ontdek-geheimen-koude-oorlog-tijdens-tweedaags-evenement-vliegbasis-soesterberg/>
- **Erfgoed magazine**
<https://erfgoed-magazine.nl/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog-op-park-vliegbasis-soesterberg-tijdens-tweedaags-evenement/>
- **Landschap Erfgoed Utrecht**
Twee mailingen naar alle historische verenigingen
- **Luchtwachttorens.nl**
<http://www.luchtwachttorens.nl/>
- **Het Geheugen van Zeist**
<https://www.facebook.com/GeheugenvanZeist/photos/a.287960514678580/1441601742647779/?type=3&theater>
- **Utrecht Altijd**
<https://www.utrechtaltijd.nl/doen/activiteiten/2019/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog/>
- **Oud Utrecht**
<https://www.oud-utrecht.nl/nieuws/460-geheimen-van-de-koude-oorlog>
- **Historische Vereniging Soest**
<https://www.hvsoest.nl/nieuws/1097/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog-op-park-vliegbasis-soesterberg-tijdens-tweedaags-evenement>
- **Oudheidkundige vereniging Flehite**
<https://www.historisch-amersfoort.nl/nieuwsbrief/380-nieuwsbrief-oktober-2019>

5.1.3 Vooraankondigingen in de pers (selectie)

Tijdschrift HUL september:

DE PROVINCIE UTRECHT HEFT 2019 WITTEKREKEN TOT HET THEMAMAAR KOUDE OORLOG

ONTDEK Vliegbasis Soesterberg

'IN BUNKER 600 VÓEL JE DAT HET ERNST WAS'

Tekst foto's van Dirk Foto's André Kruischer

Dertig jaar geleden, in november 1989, viel de Berlijnse Muur. Daarmee kwam een einde aan de Koude Oorlog, die decennialang de wereld en ook ons land in zijn greep hield. Op Park Vliegbasis Soesterberg is de dreiging van die tijd nóg voelbaar. Zeker als vrijwillig gids Herman van den Berg je meeneemt in de vochtige duisternis van Bunker 600. De levens van miljoenen mensen stonden op het spel!

EVENEMENT 19 EN 20 OKTOBER

'ONTDEK Vliegbasis Soesterberg' GEMEINEN VAN EEN KOUDE OORLOG OP PARK Vliegbasis Soesterberg'

De provincie Utrecht heeft 2019 uitgeroepen tot het themajaar Koude Oorlog. Dit periode is een belangrijk onderdeel van onze geschiedenis. Verlet! Muzieken van de herno, provincie voor de provincie Utrecht. Samen met Utrecht's Landschap, het Nationaal Militair Museum en omliggende gemeenten stellen we de Koude Oorlog onder de aandacht brengen. Dat kan natuurlijk nergens beter dan op de voormalige vliegbasis. Daar liggen de sporen van de Koude Oorlog letterlijk voor je voeten.

Het evenement biedt tal van activiteiten voor alle leeftijden. Van theaterwandeling en bijzondere excursies naar bunkers tot kunst- en poëzierecursies, rondleidingen, zangskolport en lezingen, en van foodtruck, schim en op pad met de kouscheur tot een gamerevier voor kinderen. Ga voor meer informatie naar www.provincie-utrecht.nl/koudeoorlog.

Weekend 19 & 20 oktober

FESTIVAL KOUDE OORLOG

Op Vliegbasis Soesterberg is de geschiedenis van de Koude Oorlog nog overal voelbaar. Vanwege het themajaar 'Koude Oorlog' van de provincie Utrecht zijn er dan ook allerlei boeiende activiteiten. Zie voor meer informatie pagina 16-17 en www.provincie-utrecht.nl/koudeoorlog

IN DE PROVINCIE

Beleef de verhalen van de Koude Oorlog

De provincie Utrecht heeft 2019 uitgeroepen tot themajaar Koude Oorlog. Kloppend hart van het themajaar is Park Vliegbasis Soesterberg. Op 19 en 20 oktober zijn jong en oud hier welkom voor een groot evenement.

Bijzondere plekken die normaal zijn afgesloten voor publiek vormen de locatie voor theater, film, exposities, rondleidingen, speurtochten, gamerooms en meer.

Jarenlang was Europa in de greep van een oorlog die nooit uitbrak: de Koude Oorlog, van 1945 tot 1991. Een tijd van oost tegen west, spionage en de dreiging van de atoombomb. In het hele land zijn nog sporen uit deze tijd te zien, in Utrecht met name op en rond de voormalige vliegbasis Soesterberg.

Henk Corte was 20 jaar werkzaam op de vliegbasis, tot aan de sluiting in 2008. Hij was met zijn collega's

verantwoordelijk voor de bezoeken vliegtuigen, van landing en tusseninspecties tot vertrek. "Het 32e Amerikaanse Fighter Squadron was hier van 1954 tot 1994 gestationeerd en kreeg de titel koninklijk, daar waren ze apetrots op. Op de staart van hun vliegtuigen stond een oranje balk met een kroon."

Hij vervolgt: "Eén van de iconen van de Koude Oorlog die bewaard is gebleven is de Zulu hangar,

waar permanent twee F15 straaljagers paraat stonden. Dagelijks werd er geoefend om bij alarm

onderscheppen. Verder staan in het sheltergebied nog vrijwel alle vliegtuigshelters van het Ameri-

gestuurd en konden de toestellen in deze shelters staan."

Door deze en andere verhalen tijdens het themajaar vast te leggen, blijft deze geschiedenis bewaard voor toekomstige generaties. Kom luisteren, ontdekken en ervaren op 19 en 20 oktober met een programma vol cultuur, natuur en avontuur. Toegang is gratis. Meer informatie: provincie-utrecht.nl/geheimenkoudeoorlog

Kloppend hart van het themajaar is Park Vliegbasis Soesterberg

binnen 5 minuten in het luchtruim te zijn om vijandelijke vliegtuigen te

kaanse Cop Squadron. Als er ergens heibel was, werd dat squadron vooruit-

Inloopavond omgevingsvisie

Hoe gaan we om met de toekomstige behoefte aan woningen, wegen en locaties voor energieopwekking? En hoe behouden we tegelijkertijd de mooie natuur en landschappen die Utrecht rijk is? Belangrijke vraagstukken waar de provincie Utrecht samen met partijen antwoorden op ontwikkelt. Deze komen terecht in de Omgevingsvisie. Bent u benieuwd naar de Omgevingsvisie en wilt u meespreken over deze onderwerpen? U bent

van harte welkom op 14 oktober van 19:30 – 21:30 uur in het Huis voor de

provincie. Kijk voor meer informatie op omgevingswet.provincie-utrecht.nl.

Iedereen kan aan vergroening doen

We zien nu al dagelijks de impact van klimaatverandering. Daarom is het verstandig om je eigen omgeving voor te bereiden op de toekomst, zodat deze beter bestand is tegen wateroverlast en –schade, hitte en droogte. Heb je een tuin of dakterras? Groot of klein? Iedereen kan iets aan 'vergroening' doen.

Op provincie-utrecht.nl/klimaatportaal vind je allerlei informatie over

klimaatverandering in jouw buurt. En ideeën over hoe je jouw omgeving klimaatvriendelijker maakt. Voor inspiratie kun

je ook kijken op KlimaatKlaar.nl, een website met handige tuintips voor een groenere en waterriendelijkere tuin.

ACTUEEL

Filmfestival

Van 27 september tot en met 5 oktober is de 39e editie van het Nederlands Filmfestival in Utrecht. Kijk voor het programma-aanbod op filmfestival.nl.

Werk aan de weg

Werkzaamheden in de provincie Utrecht:

- N201 Vreeland:** schilderen Vreelandbrug tussen 1 oktober en 15 november 2019
- N212 Wilnis:** aanleg rotonde N212/N463 en onderhoud Geerbrug 1/m begin oktober 2019
- N221 Baarn:** groot asfaltonderhoud Amsterdamsestraatweg, 20 t/m 29 september 2019
- N408 Nieuwegein:** aanpassen Ravenswade vanwege ontwikkelen Liesboschterrein, werkzaamheden tot eind 2019
- N411 Utrecht-Bunnik:** reconstructie hoofdrijbaan en parallelweg, werkzaamheden tot eind 2019

Een interactieve kaart van alle actuele wegwerkzaamheden aan de provinciale wegen vindt u op:

provincie-utrecht.nl/wegen of volg ons twitteraccount [@werkaandewegutr](https://twitter.com/werkaandewegutr). Voor spoedeisende zaken zoals storingen aan de verkeerslichten, wegwsperringen en olie op de weg belt u met het Meldpunt calamiteiten (030) 258 36 00

Mooie herfstwandelingen

Wandelen in Utrecht is prachtig! Of je nu een culturele stadswandeling wilt maken, er op uit wilt met de kinderen of uren wilt struinen door de natuur: in Utrecht kan het allemaal. We hebben de mooiste wandelroutes voor deze herfst op een rij gezet. Dus trek de wandelschoenen aan en ontdek jouw eigen provincie Utrecht! #JEBENTZOBUITEN. routesinutrecht.nl/wandelen

Officielebekendmakingen.nl

Voor officiële bekendmakingen kunt u terecht op officielebekendmakingen.nl en op mijnoverheid.nl. Via mijnoverheid.nl krijgt u automatisch bericht bij publicaties over een locatie bij u in de buurt. Wilt u toch een gepriinte versie van een provinciale verordening, beleidsregel of kennisgeving, die betrekking heeft op uw directe leefomgeving? Belt u dan 030-258 9111.

Vergaderingen Provinciale Staten

- 25 september, 10:30 uur:** Provinciale Staten
- 9 oktober, 9:30 uur:** Vakcommissie Ruimte, Groen en Water
- 9 oktober, 13:00 uur:** Informatieve commissie Ruimte, Groen en Water
- 9 oktober, 19:30 uur:** Vakcommissie Bestuur, Economie en Middenen
- 9 oktober, 22:00 uur:** Informatieve commissie Bestuur, Economie en Middenen
- 16 oktober, 9.30 uur:** Vakcommissie Milieu en Mobiliteit
- 16 oktober, 13.00 uur:** Informatieve commissie Milieu en Mobiliteit
- 16 oktober, 19.30 uur:** Financiële Audit Commissie
- 16 oktober, 19.30 uur:** Commissie Omgevingsvisie

De data en tijdstippen van vergaderingen kunnen wijzigen. Kijk daarom voor de meest actuele informatie op: provincie-utrecht.nl/psutrecht. U kunt Provinciale Staten ook volgen op Twitter: [@PSUtrecht](https://twitter.com/PSUtrecht). 13.00 uur

Bartho Draai en Daas 'Nijper' nemen je mee in de theatervoorstelling 'De zaak Oosthoek' met Jan Jasper de Vries.

Uitsicht over de natuur van de toren.

Kunstwerken in de schutters en bunkers op het monumentaire munitiepark maken op intrigerende wijze de Koude Oorlog voelbaar.

Theaterformaat LINEARDEKA speelt de voorstelling 'The Man Who Saved The World', over het de Duitse Wehrmacht, voorheen en nu, op de Soesterberg. Een parcours.

GEHEIMEN VAN DE KOUDE OORLOG

ONTDEK ZE OP PARK VliegBASIS SOESTERBERG

OP 19 EN 20 OKTOBER BRUIST HET VAN DE ACTIVITEITEN OP PARK VliegBASIS SOESTERBERG. IN HET KADER VAN HET THEMAJAAR KOUDE OORLOG ORGANISEERT DE PROVINCIE UTRECHT EEN GROOT EVENEMENT MET EEN UITGEBREID PROGRAMMA VOOR JONG EN OUD, VOL CULTUUR, NATUUR EN AVONTUUR. BIJZONDERE PLEKKEN DIE NORMAAL ZIJN AFGESLOTEN VOOR PUBLIEK VORMEN DE LOCATIE VOOR THEATER, FILM, EXPOSITIES, LEZINGEN, RONDLEIDINGEN, SPEURTOCHTEN, GAMEROOMS EN MEER.

Tussen 1945 en 1981 was Europa in de greep van een oorlog die nooit uitbrak: de Koude Oorlog. Het was een tijd van angst, spionage en de dreiging van de atoombom. De overheid bereidde de bevolking voor op een aanval met kernraketten door de Russen, er werden bunkers en schuilplaatsen gebouwd om ons te beschermen tegen het 'Tijde gevaar'.

Belief het

Op Vliegbasis Soesterberg vind je overal nog sporen uit deze spannende tijd. Belief de verhalen en geheimen van de Koude Oorlog op dit uitgestrekte terrein met haar rijkdom aan verhalen, kunstwerken en schuilplaatsen. Twee dagen lang is er van alles te zien en te doen: theatervoorstellingen, kunstobjecten in de schutters en bunkers, muziek, tentoonstellingen, wandel- en fietsroutes over het uitgestrekte natuurterrein langs monumenten en kunstwerken, rondleidingen, lezingen, een quizavond, een storytrail en

voor de jonge bezoekers zijn er games en speurtochten. Alles in het teken van beleven, onderzoeken, luisteren en ervaren van deze bijzondere geschiedenis. Moet van alle indrukken en toe aan een hapje of een drankje? Strijk dan naar bij een van de foodtrucks of op de piknikplaats.

Geheimen van de Koude Oorlog

19 en 20 oktober tussen 10:00 en 18:00 uur. Gratis toegang. Kijk voor het hele programma op: provincie-utrecht.nl/gebieden/soesterberg. Hier kun je ook het programma-boekje, een plattegrond en een fotoalbum downloaden.

Dit programma is een samenwerking van provincie Utrecht, het Utrechts Landschap, het Nationaal Militair Museum, gemeente Soest en gemeente Zeist.

THEMAJAAR KOUDE OORLOG

De provincie Utrecht heeft 2019 uitgeroepen tot Themajaar Koude Oorlog, om deze spannende periode tot leven te brengen en het erfgoed te bewaren. In 2019 is het 70 jaar geleden dat de NAVO is opgericht en 30 jaar geleden dat de Berlijnse muur viel, het symbool van de Koude Oorlog. De provincie Utrecht grijpt dit themajaar aan om Utrechtse verhalen uit deze periode te ontdekken en te laten zien.

Kunst & Kosmos

Ook buiten Utrecht is van alles te doen. Ga de stad uit en ontdek het zelf.

GEHEIMEN
Koude Oorlog

Tussen 1945 en 1991 was Europa in de greep van een oorlog die nooit uitbrak: de Koude Oorlog. Een tijd van Oost tegen West, spionage en de dreiging van de atoombom. Op Vliegbasis Soesterberg vind je nog sporen uit deze tijd. De provincie Utrecht heeft 2019 uitgeroepen tot themajaar Koude Oorlog en organiseert op het oude militaire vliegveld een tweedaags evenement met een uitgebreid programma voor jong en oud. Theater, kunst, muziek, tentoonstellingen, wandel- en fietsroutes, rondleidingen, verhalen, poëzie, games en speurtochten – dat en meer kun je verwachten op de voormalige vliegbasis. Onderdeel van **Ontdek de geheimen van de Koude Oorlog** is de voorstelling *The Man who Saved the World* (foto) over Stanislav Petrov, de grootste dissident uit de naoorlogse geschiedenis.

19 en 20 oktober, Park Vliegbasis Soesterberg
provincie-utrecht.nl/geheimenkoudeoorlog

Op pad

STERREN KIJKEN
In het donker
Laat het donker het donker

Radio Soest - voorafgaand aan het evenement in meerdere uitzendingen interviews met projectleider (helaas niet terug te luisteren)

Woensdag
9 oktober
2019

SOESTERBERG

38

Park in teken Koude Oorlog

Twee dagen lang van alles te doen rond thema

SOESTERBERG De provincie Utrecht heeft 2019 uitgeroepen tot themajaar Koude Oorlog. Dit jaar is het zestigste jaar geleden dat de NAVO is opgericht en dertig jaar geleden dat de Berlijnse muur viel. De provincie grijpt dit themajaar aan om Utrechtse verhalen uit deze periode te ontdekken en te laten zien.

Jan van Steendelaar

In het kader van het themajaar Koude Oorlog heeft de provincie in samenwerking met het Utrechts Landschap, het Nationaal Militair Museum, Soest en Zeist voor eerste het weekend van de herfstvakantie, zaterdag 19 en zondag 20 oktober, een groot evenement georganiseerd in het Nationaal Militair Museum op Park Vliegbasis Soesterberg. Er zijn zowel binnen- als buitenactiviteiten. Het uitgebreide programma voor jong en oud bestaat uit cultuur, natuur en avontuur.

Op de voormalige vliegbasis zijn nog sporen te vinden van een rozenrucht verleden. Tussen 1945 en 1991 was Europa in de greep van een oorlog die nooit uitbrak: de Koude Oorlog. Het was een tijd van oost tegen west, het IJzeren Gordijn, spionage en de dreiging van de atombomb. Gedeputeerde Rob van Mellekom: „Ook in de provincie Utrecht heeft de Koude Oorlog heel wat sporen nagelaten. Op Park Vliegbasis Soesterberg zijn verschillende gebouwen en installaties uit deze periode bewaard gebleven en is de dreiging van die tijd nog voelbaar. We willen het gebouwde erfgoed en de verhalen van de Koude Oorlog bewaren voor toekomstige generaties.”

ONTDEKKEN Twee dagen lang kan men de geheimen van de Koude Oorlog ontdekken. Er is van alles te zien en te doen op bijzondere locaties die normaal zijn afgesloten voor publiek: theatervoorstellingen, poëzie- en verhalenroutes, kunstwerken, muziek tentoonstellingen, lezingen en wandel- en fietroutes. Voor de jonge bezoekers zijn er gamerooms, speurtochten, exposities

Fragment uit de theatervoorstelling die beide dagen te zien zal zijn op Park Vliegbasis.

en meer. Alles staat in het teken van beleven, onderzoeken en ervaren van deze bijzondere geschiedenis. Onderdeel van het evenement is een story-trail wandeling gepresenteerd door Theatergezelschap Stadsavonturen. Een verhalenverteller gidt deelnemers door het nabije ver-

den van dit gebied en laat wandelaars ervaren hoe de Koude Oorlog Soesterberg voor altijd veranderde. Dagelijks zijn er acht wandelingen van ongeveer drie kwartier. De Story-trail-wandeling Park Vliegbasis Soesterberg neemt geïnteresseerden mee terug in de tijd,

maar niet zo heel ver terug. Want de Koude Oorlog die hebben veel mensen nog zelf meegemaakt. De Amerikanen streken neer op Vliegbasis Soesterberg om West-Europa te beschermen tegen het gevaar uit het oosten. Die Amerikanen brachten niet alleen straaljagers mee, maar ook rock 'n roll, hamburgers en de auto-bioscoop. De inwoners van het eens zo rustige Soesterberg keken hun ogen uit. En menig kwajongens waggelde zich achter het hek van de vliegbasis, op zoek naar lege kogelhuizen. Dagelijks zijn er acht wandelingen van ongeveer drie kwartier.

VROUWEN Twee dagen vooraf het evenement over de Koude Oorlog begint wordt op donderdag 17 oktober in het museum de tentoonstelling Vrouwen in de krijgsmacht geopend. De expositie herinnert eraan dat het dit jaar 75 jaar geleden is dat de eerste vrouwen bij de krijgsmacht kwamen als onderdeel van het gemilitariseerde Vrouwen Hulp Korps (VHK) dat hulp bood aan de noodlijdende Nederlandse bevolking.

Een van de shelters waar de geheimen van de Koude Oorlog verborgen liggen.

Kinderboekenweek: speurtocht in bie

SOESTERBERG In de bibliotheken is het tot en met zaterdag kinderboekenweek. In de bie in dorps huis De Linde kunnen de kinderen in alle rust een keuze maken uit het grote aanbod aan kinderboeken en de hele week meedoen aan een speurtocht. Daarbij kunnen ze proberen tien vragen te beantwoorden op het gebied van reizen en vervoer te land, ter zee en in de lucht. Er zijn vragen over vliegtuigen schepen, auto's, fietsen en andere vervoermiddelen. De kinderen mogen stickers zoeken die in de bibliotheek zijn geplakt, waarop de antwoorden staan. Deelnemers krijgen een smiley-gum en een boekenlegger. Ook mogen ze het Doe-Boek met puzzels en opdrachten meenemen om thuis verder te spelen. Veel kinderen hebben tot nu toe de weg naar de bibliotheek gevonden om aan de speurtocht mee te doen.

Odeon gaat aan deur donateurs werven

SOESTERBERG Om de tradities van optredens in Soesterberg te kunnen volhouden, zoals de dodenherdenking, openluchtconcerten, Allerzielen en grote concerten, houdt Muziekvereniging Odeon een actie onder de bevolking voor een financiële bijdrage. In de week van 14 oktober staat haar jaarlijkse donateursweek in Soesterberg op de agenda. De leden komen dan bij de inwoners aan de deur vragen of zij donateur willen worden van de vereniging. Bij een jaarlijkse donatie van 25 euro of meer heeft een donateur recht op een gratis kaart voor het jaarconcert. Dit jaar is dit het kerstconcert dat Odeon op zaterdag 14 december zal geven in de Vredekerk in Soesterberg. Bij dit concert werken de musici samen met het koor Multiple Voice uit Odijk. Odeon wierf vorig jaar 52 donateurs met een soortgelijke actie en wil dat aantal minstens evenaren.

StartbaanRun op zondag 3 november

SOESTERBERG De Rotary Amersfoort en de Amersfoortse atletiekvereniging Altis houden op zondag 3 november de StartbaanRun, de jaarlijkse prestatie loop op Park Vliegbasis Soesterberg. De opbrengst gaat naar een fonds ter ondersteuning van kinderen en jongeren in achterstandsituaties in en rondom Amersfoort. De lopers starten bij de shelters, gaan over een deel van de vliegbasis, daarna door de vallei van de Paltz om weer terug te komen voor de laatste kilometers naar de finish over de startbaan. De StartbaanRun begon elf jaar geleden op een operationele veld van de Koninklijke Luchtmacht, maar de Luchtmacht heeft inmiddels plaats gemaakt voor het natuurgebied van Het Utrechts Landschap. De straaljagers zijn verdwenen, maar de geschiedenis is nog steeds zichtbaar en voelbaar. Er kunnen maximaal 1000 lopers deelnemen aan een wedstrijd over een gecertificeerd parcours op de 5 of 10 kilometer. Ook voor de kinderen zijn twee verschillende runs, 500 meter voor 6-9 jarigen, en 1000 meter voor kinderen van 10 tot en met 12 jaar. Meer informatie en inschrijven op: www.startbaanrun.nl.

Nieuwe mediators op De Postiljon

SOESTERBERG Met een feestelijke diploma-uitreiking aan tien leerlingen uit de groepen 7 en 8 heeft christelijke basisschool De Postiljon de nieuwe mediators officieel gehuldigd. Dit alles omdat de school een Vreedzame School is. De mediators worden feestelijk binnengehaald met een welkomstwoord van directeur Jeannette de Rond.

Jasper Smit, Mick de Waal, Mieg-hann Pouw, Colin Pouw, Yvonne Huiden, Mand Sikkelerum, Ilyes Chammaa, Nisrine Belarbi, Julia Wels en Soufian El Kalai zijn voortaan op school de aansprekpunten voor leerlingen die een conflictsituatie willen uitpraten omdat ze er samen niet uitkomen. Deze mediators helpen de kinderen om samen een oplossing te zoeken voor een conflict. Dit doen ze met behulp van een stappenplan. Uiteraard kunnen de kinderen dit

Trots tonen de nieuwe mediators uit groep 7 en 8 hun diploma.

niet vanzelf. De leerlingen die naar de functie hebben geselecteerd zijn in de afgelopen weken getraind

en worden dit jaar gecoacht door de leerkrachten Wendy van Thiel en Nicky van der Pols, om hun medi-

atorschap goed te kunnen uitoefenen. Het doel is niet alleen om op school een positief sociaal klimaat te scheppen, maar ook om de leerlingen vaardigheden bij te brengen die ze later in de maatschappij nodig hebben om invulling te geven aan democratisch burgerschap. De Vreedzame School is een programma voor basisscholen voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap en ervaren dat het uitmaakt dat zij hun bijdrage leveren aan de school en dat ze er toe doen.

Oorlog in vakantie

REGIO - Op 19 en 20 oktober, het eerste weekend van de herfstvakantie, bruist het van de activiteiten op Park Vliegbasis Soesterberg. In het kader van het themajaar Koude Oorlog houdt de provincie Utrecht in samenwerking met het Utrechts Landschap, het Nationaal Militair Museum, gemeente Soest en gemeente Zeist een groots evenement. Beleef de verhalen en geheimen van de Koude Oorlog met een uitgebreid programma voor jong en oud, vol cultuur, natuur en avontuur. Er zijn binnen- en buitenactiviteiten. Toegang is gratis.

Tussen 1945 en 1991 was Europa in de greep van een oorlog die nooit uitbrak: de Koude Oorlog. Het was een tijd van oost tegen west, het Uzeren Gordijn, spionage en de dreiging van de atoombom. Gedeputeerde Rob van Mullekom: "Ook in de provincie Utrecht heeft de Koude Oorlog heel wat sporen nagelaten. Op Park Vliegbasis Soesterberg zijn verschillende gebouwen en installaties uit deze periode bewaard gebleven en is de dreiging van die tijd nog voelbaar. We willen het gebouwde erfgoed en de verhalen van de Koude Oorlog bewaren voor toekomstige generaties. Tijdens dit evenement kan jong en oud kennismaken met deze verhalen en de monumenten op dit uitgestrekte terrein met haar roemruchte verleden."

Activiteiten
Twee dagen lang is er van alles te zien en te doen op bijzondere locaties die normaal zijn afgesloten voor publiek: theatervoorstellingen, poëzie- en verhalenroutes, kunstwerken, muziek, tentoonstellingen, lezingen, wandel- en fietsroutes, en voor de jonge bezoekers zijn er gamerooms, speurtochten, exposities en meer.

Informatiepagina op 't Hoogt

Wilt u ons e-mail? | @gemeentesoest | #gemeentesoest | Gemeente Soest | Soest, 16 oktober 2019

Omgevingsvisie: hoe zien Soest en Soesterberg er in de toekomst volgens jou uit?

We zijn precies een week onderweg met de eerste stap op het participatieproces van de Omgevingsvisie. Wat onze gemeente willen we zien? Hoe zien Soest en Soesterberg er in de toekomst volgens u uit? In de Omgevingsvisie leggen we samen met u vast wat voor een gemeente we willen zijn. Hoe we onze gemeente verder willen ontwikkelen en welke strategische keuzes daarbij horen. Met de Omgevingsvisie dagen we u uit om mee te denken over onze identiteit en onze politiek. Hoe willen we in de toekomst wonen, hoe willen we gezond en welzijn, hoe kunnen onze kinderen onderwijs spelen, hoe verplaatsen we ons en hoe besteden we ons voor op een leven zonder fossiele brandstoffen?

GRAAG KOPEN WE MET U IN CONTACT!
Het Bureau Omgevingsvisie is diverse momenten in verschillende wijken op Soest en Soesterberg. Zo willen we graag een weekend aan u belangstelling voor een voorstelling.
Op de website vindt u het volledige participatieproces en de Omgevingsvisie. [Bezoek onze website: www.gemeentesoest.nl](#)

WET JODICE, IN 5 STAPEN NAAR EEN OMGEVINGSVISIE
Het proces richting de Omgevingsvisie bestaat uit drie stappen. Deze draadtoetsen worden het draadje en maken onderdeel uit van de eerste stap. [Bezoek onze website: www.gemeentesoest.nl](#)

ONTDEK DE GEHEIMEN VAN DE KOUDE OORLOG OP PARK VLEIGBASIS SOESTERBERG
Op 19 en 20 oktober, het eerste weekend van de herfstvakantie, bruist het van de activiteiten op Park Vliegbasis Soesterberg. In het kader van het themajaar Koude Oorlog houdt de provincie Utrecht in samenwerking met het Utrechts Landschap, het Nationaal Militair Museum, gemeente Soest en gemeente Zeist een groots evenement. Beleef de verhalen en geheimen van de Koude Oorlog met een uitgebreid programma voor jong en oud, vol cultuur, natuur en avontuur. Er zijn binnen- en buitenactiviteiten. Toegang is gratis.

ROEF IN DE WIJK
In Soest en Soesterberg wordt op-donderdag 17 oktober een herfstvakantie gehouden. Dit is een geweldige gelegenheid om samen met de buurt te denken over de toekomst van de wijk. Het is een geweldige gelegenheid om samen met de buurt te denken over de toekomst van de wijk. Het is een geweldige gelegenheid om samen met de buurt te denken over de toekomst van de wijk.

VEEL GESTELDE VRAGEN
Opruimen afgevalven bladeren
Het is belangrijk om de bladeren opruimen van het straatbeeld. Het is belangrijk om de bladeren opruimen van het straatbeeld. Het is belangrijk om de bladeren opruimen van het straatbeeld.

WAAR KOPEN DE BLADROVEN?
Het is belangrijk om de bladeren opruimen van het straatbeeld. Het is belangrijk om de bladeren opruimen van het straatbeeld. Het is belangrijk om de bladeren opruimen van het straatbeeld.

WAAROM WORDEN DE BORDEN GELEEGD?
Het is belangrijk om de bladeren opruimen van het straatbeeld. Het is belangrijk om de bladeren opruimen van het straatbeeld. Het is belangrijk om de bladeren opruimen van het straatbeeld.

WAAROM WORDEN DE BORDEN WEGGEHAALT?
Het is belangrijk om de bladeren opruimen van het straatbeeld. Het is belangrijk om de bladeren opruimen van het straatbeeld. Het is belangrijk om de bladeren opruimen van het straatbeeld.

Overig online:

- **Eemnes nieuws**
<https://eemnes.nieuws.nl/knipsels/78231/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog-op-park-vliegbasis-soesterberg-tijdens-tweedaags-evenement/>
- **Soester Courant**
<https://soestercourant.nl/lokaal/evenementen/twee-dagen-verhalen-van-koude-oorlog-op-vliegbasis-soesterberg-642268>
- **De Bunschoter**
<https://www.debunschoter-online.nl/geheimen-koude-oorlog>
- **Nieuwsbode Zeist**
<https://www.nieuwsbode-zeist.nl/activiteit/item/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog/830775>
- **Soesterberg.nu**
<https://www.soesterberg.nu/koude-oorlog-in-herfstvakantie/>
- **Vliegen in Nederland.nl**
https://www.vliegeninederland.nl/2019/10/ontdek-de-geheimen-van-de-koude-oorlog-op-park-vliegbasis-soesterberg/?fbclid=IwAR0nF6C-ONmsY_8xtsS9_zUd0BOGsb2hanetB7jir1sLMP6VpYzasXWQpSE
- **Piloot en vliegtuig**
<https://www.pilootenvliegtuig.nl/2019/10/13/koude-oorlog-centraal-op-park-vliegbasis-soesterberg/>
- **Het kontakt Vianen**
<https://www.hetkontakt.nl/reader/36791/135931/evenement-over-koude-oorlog>
- **DUIC dagtip**
<https://www.duic.nl/uitleven/dagtip-ontdekt-de-geheimen-van-de-koude-oorlog-op-park-vliegbasis-soesterberg/>

5.1.4 Verslagen in de pers

RTV Utrecht

Radio M

- In de uitzending bij Aan Tafel <https://www.rtvutrecht.nl/gemist/uitzending/radiomutrecht/aan-tafel/20191017-1200/>
- In de uitzending bij Prettig Weekend <https://www.rtvutrecht.nl/gemist/uitzending/radiomutrecht/prettig-weekend/20191020-0900/>

RTV Baarn

Opnamen gemaakt en op RTV Baarn uitgezonden en later op youtube geplaatst:

<https://www.youtube.com/watch?v=A6WKdXOVLWQ>

Soesterberg.nu

https://www.soesterberg.nu/feestelijk-jubileum-op-vliegbasis/?fbclid=IwAR1HMAnitwJmawppsx_WmhiKh4zA1KZy9JDZUJdrhCpJ7zat648IQlemNs

Amersfoort

maandag 21 oktober 2019

Magisch militair monster

Hé, wat voor militair monstervoertuig is dit nou? Of is het soms kunst? Inderdaad, dat laatste dus. De kunstige mobiele vergaderruimte was afgelopen weekeinde te zien op vliegbasis Soesterberg tijdens een festival over de Koude Oorlog. ■ P3

FOTO: SASKIA REFGINS/WAARLJKOM

► **Uitgaansvoorziening vanuit Utrecht volgens partijen kostbaar**

Na het stappen met trein terug is mogelijk voorbij

Het zal er om hangen of Amersfoortse treinreizigers na volgend jaar in de uitgaansnachten nog met de trein van en naar Utrecht kunnen. De politieke partijen zijn niet unaniem bereid de portemonnee te trekken.

Iris van den Boom
en Artwin Kreekel
Amersfoort

De NS is best bereid de huidige nachttreinen op vrijdag en zaterdag in stand te houden, maar dan moet de gemeente over de brug komen met 55.000 euro per jaar. Net zoals de afgelopen zes jaar. Omdat het plannen van treinverbindingen veel tijd kost, willen de spoorwegen in december duidelijkheid van Amersfoort: wel of niet laten rijden. D66 en GroenLinks, beiden destijds initiatiefnemer van de staptrein, willen nog niet opgeven. Ondanks het feit dat de afgesproken gemiddelde bezetting van 50 reizigers per trein maar krap wordt gehaald. De ritten trekken 51 passagiers per trein. „Mijn idee is dat de

▲ De nachttrein tussen Amersfoort en Utrecht rijdt sinds 2013, de eerste rit werd feestelijk gevierd. FOTO: JEROEN LUMLEY

We staan zeker niet te springen om door te gaan met het nachtnet
- Gerrit van Nieuwenhuizen

staptrein wel degelijk succesvol is en dat er nog steeds groei zit in het aantal gebruikers”, zegt D66-raadslid Dirk-Joost van Hamersveld. Dat wethouder Hans Buitelaar (VVD, Verkeer) de bal bij de gemeenteraad legt en niet stilzwijgend wil verlenen bij 51 reizigers, snapt Van Hamersveld wel. „We

moeten puzzelen waar het geld vandaan moet komen.”

Juist die financiële puzzel zien de VVD-fractie en de ChristenUnie niet zitten. „Het is echt veel geld wat we als gemeente op een kaartje moeten toeleggen. Zeven euro maar liefst. Terwijl we ook voor een bezuinigingsopgaaf zitten. Hoe verantwoord je dat nog?”, zegt ChristenUnie-raadslid Gert Huinik. „Wat mij betreft is zo'n subsidiebedrag nuttiger te besteden voor een grotere doelgroep. Bijvoorbeeld aan festivals.”

Te weinig

„We staan zeker niet te springen om door te gaan met het nachtnet”, aldus VVD-raadslid Gerrit van Nieuwenhuizen. Zijn partij stemde in 2017 ook al tegen het doorzetten van het nachtnet. „Ik ben op zich voorstander van betere nachtelijke spoorverbindingen van en naar Amersfoort, maar in dit geval moet je jezelf de vraag stellen: voor wie doen we dit eigenlijk? Ik denk voor te weinig. Maar we staan open voor een discussie.” ■ P2

Parkeren op de schop in Nijkerk

Nijkerk is van plan de parkeertarieven te verhogen en in een schil rond het centrum overal vergunningparkeren in te voeren.

Piet van Dijk

Nijkerk

Parkeren in het centrum van Nijkerk, nu nog 80 cent per uur, wordt als het aan burgemeester Renkema en zijn wethouders ligt in 2021 ten duurder. Nijkerk gaat volgend jaar al overal achteraf betalen invoeren, belparkeren met de smartphone, wat nu deels mogelijk is. Vooraf betalen met pinpas levert te veel ergernis op.

De komende jaren worden er parkeervergunningen ingevoerd voor bewoners van de binnenstad en zo nodig alle wijken er direct omheen. Die vergunning voor de wijken (de schil rond de binnenstad) gaat 35 euro kosten, terwijl een vergunning voor het centrum volgend jaar 55 euro (nu nog 34,20) wordt, in de loop van de tijd te verhogen naar 120 euro. De uurtarief van 90 cent wordt definitief als de gemeenteraad akkoord gaat; die wil eerst nog een financieel overzicht hebben alvorens definitief 'ja' te zeggen. ■ P2

▲ Amerikaan Benny Montanez (links) in een legertruck op de voormalige vliegbasis in Soesterberg. FOTOGRAFIE: BERENDS VAN REFLEKTOR

‘Als jullie prinsje zijn ochtenddutje deed, mochten wij de lucht niet in’

Spannend en geheimzinnig. Die indruk laat de Koude Oorlog achter na een bezoek aan Park Vliegbasis Soesterberg.

Iris van den Boom
Soesterberg

Loodzwaar moet de meer dan 30 centimeter dikke deur zijn die toegang verschaft tot bunker 600. Verscholen tussen de bosschages achter de landingsbaan van de vliegbasis. Dit was de Amerikaanse commandobunker uit de tijd van de Koude Oorlog. Bestand tegen alles wat Russisch was: chemische wapens, biologische wapens en atoomwapens. Zouden ‘de Russen’ besluiten tot een aanval, dan konden hier 65 hooggeplaatste militairen drie tot vier weken verblijven. Ver van de bewoonde wereld.

Het commandocentrum blijkt een klein complex van verschillende ruimten met indrukwekkende grauwgroene metalen deuren. En tot de verbeelding spreken

doet het. „Zie die tegeltjes op de grond, gewoon van die sportfondsenbadtegeltjes”, grinnikt een man tegen twee vrienden bij het douchegebied van de bunker. De enorme buizen in de omkleedruimte herkennen ze. Uit spionagefilms. „Daar moest de radioactieve kleding in. Geen idee waar dat dan blijft.”

Script

Om bezoekers een idee te geven dat de Koude Oorlog toch écht meer is dan het script van een spannende film, siert een bijzondere handleiding de muren. Wat te doen als ‘de bom’ valt? Het maakt direct duidelijk dat de communistische dreiging in Nederland in de jaren 50, 60, 70 én 80 zeer serieus genomen werd.

„Als de bom gevallen is en uw huis nog staat, hoeft u niet meer

bang te zijn. (...) behalve voor radioactieve neerslag.” Ook aan het vee is gedacht. „Bij besmetting kan het vee worden gereinigd door wassen met zo mogelijk warm water en zeep.”

Vijfhonderd meter van de Amerikaanse commandobunker vandaan, komt het aanvankelijk wat onwezenlijke Koude Oorlog-gevoel nog een stukje dichterbij. Onder de grond is een schuilplaats gebouwd waar een grote groep

Ik hoorde als kind wel over ‘de Russen’, maar hoe en wat ging toch langs me heen

– Arie Peelen(41)

soldaten kon schuilen tegen een chemische aanval. Van privacy is geen sprake. De Briten om op de slapen hangen slechts centimeters van elkaar tegen de muren en de twee wc’s kunnen niet op slot kloppen voor gebruik.

De 41-jarige Arie Peelen uit IJsselstein is onder de indruk. „Het

doet me denken aan een onderzeeër.” Heel bewust maakte hij de Koude Oorlog niet mee. Daar was hij naar eigen zeggen te jong voor. „Natuurlijk hoorde je wel eens over de Russen, maar hoe en wat dan precies, dat ging toch langs me heen. Eigenlijk net als de oorlog nu rond Syrië. Mijn kinderen hebben ervan gehoord, maar daar blijft het bij.”

De jonge bezoekers van het voormalige vliegbasisterrein worden vooral blij van de legervoertuigen waarin ritjes mogelijk zijn. En van de hamburgers bij de foodtrucks, die voor een soort festivalgevoel moeten zorgen.

Herinneringen

Het staat ver af van de dagelijkse werkelijkheid waarin de 72-jarige Amerikaan Benny Montanez tussen 1967 en 1970 op de vliegbasis werkte. Midden in de Koude Oorlog. Lopend over het terrein komen zijn herinneringen weer boven, die hij maar wat graag deelt met iedereen die hem, misschien vanwege zijn opvallende verschijning, aanspreekt. Hij was als chef met zijn team verantwoordelijk voor het gevechtsklaar zetten van

F4e-straaljagers en later van de F4e’s. „Eerst woonde ik op de basis zelf. Later ging ik in Soestdijk wonen. Dan kwam ik op mijn solex aangereiden. Een half uur deed ik erover.”

Wanneer de vliegtuigen na oefenvluchten weer landen op Soesterberg, was het opnieuw aan Montanez en zijn crew om de gloeiend hete vliegtuigen op te vangen en ontmantelen. „Een keer stonden we zonder shirt te werken. Dat leverde een reprimande op. Maar toen we als team het record verbraken van het mobiliseren van een F4e – in vier minuten – toen was grote trots ons deel”, glundert Montanez, die ook zelf weleens een straaljager naar de juiste plek taxiede. „Dat was natuurlijk eigenlijk niet mijn taak. Ik ben geen piloot. Maar leuk was het wel.”

Een van zijn beste herinneringen? Dat we op sommige ochtenden tussen 09.00 en 10.00 uur niets mochten laten vliegen. „Weet je waarom? Omdat dan het prinsje zijn ochtendslapje deed. Jullie koning van nu. Dan moest het dus stil zijn. Hadden wij lekker een uurtje vrij.”

▲ Werk aan de kademu- ren in 2015. FOTO: DAG

‘Meer ruimte voor fietsers op singel’

GoenLinks wil dat voetgangers en fietsers meer ruimte krijgen op de Zuidsingel.

Iris van den Boom
Amersfoort

Nu de kademu- ren in januari een flinke opknappbeurt

krijgen, grijpt GoenLinks de kans aan om langzaam verkeer ruim baan te geven. De partij heeft daartoe schriftelijke vragen ingediend bij het college.

Fractievoorzitter Dillian Hos wil weten op welke manier de Zuidsingel wordt ingericht, na het herstel van de verzakte kademu- ren.

Volgens GoenLinks zijn bewoners van de Zuidsingel al langere tijd met de gemeente in overleg om meer ruimte te krijgen voor voetgangers en fietsers en auto’s terug te dringen. ‘Is het mogelijk die wens nu meteen mee te nemen’, aldus Hos in haar schriftelijke vragen. De kades hellen over als gevolg van zwaar vervoer.

De Hazelaar
Kasten • Keukens • Vloeren
**ONTWERP
UW EIGEN
BOEKENKAST OP**
www.dehazelaar.nl
Niekark & Achterveld

► Gluren in de atombunkers en schuilkelders van Park Vliegbasis Soesterberg

'Als jullie prinsje moest slapen, mochten wij de lucht niet in'

Spannend en geheimzinnig. Die indruk laat de Koude Oorlog achter na een bezoek aan Park Vliegbasis Soesterberg. Atombunkers en schuilkelders gingen afgelopen weekend op een kier.

Iris van den Boom
Soesterberg

Loodwaar moet de meer dan 10 centimeter dikke deur zijn die toegang verschaft tot bunker 600. Verscholen tussen de bosschages achter de landingsbaan van de vliegbasis. Dit was de Amerikaanse commandobunker uit de tijd van de Koude Oorlog. Bestand tegen alles wat Kussisch was: chemische wapens, biologische wapens en atoomwapens. Zouden 'de Russen' besluiten tot een aanval, dan konden hier 65 hooggeplaatste militairen drie tot vier weken verblijven. Ver van de bewoonde wereld.

Het commandoctransit blijkt een klein complex van verschillende ruimtes met indrukwekkende grauwgrijs metalen deuren. En tot de verbijding spreken doet het. „Zie die tegels op de grond, gewoon van die sportfondsenbadtegeltjes”, grinnikt een man tegen twee vrienden bij het deuchgedeelte van de bunker. De enorme buiten in de omkleedruimte herkennen ze. Uit spionagefilms. „Daar moest de radioactieve kleding in. Geen idee waar dat dan blijft.”

Script

Om bezoekers een idee te geven dat de Koude Oorlog toch echt meer is dan het script van een spannende film, sieraat een bijzondere handleiding de muren. Wat te doen als 'de bom' valt? Het maakt direct duidelijk dat de communistische dreiging in Nederland in de jaren 50, 60, 70 en 80 zeer serieus genomen werd.

„Als de bom gevallen is en uw bus niet staat, hoeft u niet meer bang te zijn. (...) behalve voor radioactieve neerslag.” Ook aan het veis is gedacht. Bij besmetting kan het veis worden grinnigd door wasmen met zo mogelijk warm water en zeep.

„Vijftiendertig meter van de Amerikaanse commandobunker komt het zwaarst mogelijk wat onweerslike Koude Oorlog-gevoel nog een stukje dichterbij.

▲ Amerikaan Benny Montanez (links) in een legertruck op de voormalige vliegbasis in Soesterberg. FOTO: SPIONAGEFILMS ANNEBLOKEM

bij. Onder de grond werd een schuilplaats gebouwd waar een grote groep soldaten kon schuilen tegen een chemische aanval. Van privacy is geen sprake. De bruisen om op de slapen hangen slechts centimeters van elkaar tegen de muren en de twee w's kunnen niet op slot. Kleppen voor gebruik.

De 41-jarige Arie Poolen uit IJsselstein is onder de indruk. „Het doet me denken aan een onderzeeër.” Het bewaart maakte hij de Koude Oorlog niet mee. Daar was hij maar eigen zeggens te jong voor. „Natuurlijk hoorde je wel eens over de Russen, maar hoe en wat dan precies, dat ging toch langs me heen. Eigenlijk net als de oorlog nu rond Syrië. Mijn kinderen hebben er van gehoord, maar daar blijft het bij.”

De jonge bezoekers van het voormalige vliegbasiszereen worden vooral bij van de legervoertuigen waarin rit-

Natuurlijk hoorde je weleens over de Russen, maar hoe en wat dan precies, dat ging toch langs me heen

— Arie Poolen

jes mogelijk zijn. En van de harnassers bij de foodtrucks, die voor een soort festivalgevoel moeten zorgen.

Het staat ver af van de dagelijkse werkelijkheid waarin de 72-jarige Amerikaan Benny Montanez tussen 1960 en 1970 op de vliegbasis werkte. Midden in de Koude Oorlog. Lopend over het terrein komen zijn herinneringen weer boven, die hij maar wat graag doet met iedereen die hem, misschien vanwege zijn opvallende verschijning, aanspreekt. Hij was als chef met zijn team verantwoordelijk voor het gewichtsklar zetten van Fuz-straaljagers en later van de F4. „Terre woonde ik op de basis zelf. Later ging ik in Soestdijk wonen. Dan kwam ik op mijn solex aangehouden. Een half uur deed ik erover.”

Wanneer de vliegtuigen na oefen-

stochten weer landden op Soesterberg, was het optreden van Montanez en zijn crew aan de gloriënd hite vliegtuigen op te vangen en ontman- telen. „Ben keer stonden we zonder shirt te werken. Dat leverde een reprimande op. Maar toen we als team het record verbraken van het mobiliseren van een F40 – in vier minuten – toen was grote troos ons deel”, glundert Montanez, die ook zelf weleens een straaljager naar de juiste plek toedeed. „Dat was natuurlijk eigenlijk niet mijn taak. Ik ben geen piloot. Maar leuk was het wel.”

Een van zijn beste herinneringen? Dat we op sommige ochtenden tussen 09.00 en 10.00 uur niets mochten l- ten vliegen. „Weet je waarom? Omdat dan het prijsje zijn ochtenddaapje deed. Jullie koning van nu. Dan moest het dus stil zijn. Hadden wij lekker een vakantie.”

▲ De busverbinding gaat vanaf Utrecht CS. FOTO: RVD

Bus Utrecht-Soesterberg blijft rijden

De busverbinding tussen Soesterberg en Utrecht blijft bestaan. Deze zomer loek het erop dat vervoerder U-OV de lijn wilde laten vervallen. De gemeente Soest stak daar met succes een stokje voor.

Esther de Kloo
Utrecht/Soesterberg

De gemeente werkte samen met het regionaal

overleg consumenten-organisaties openbaar vervoer (Rocov). Ook de vele reacties van reizigers leidden ertoe dat de provincie Utrecht en U-OV de plannen aanpasten.

De rechtstreekse lijn 52 tussen Soesterberg en Utrecht Centraal wordt vanaf 15 december vervangen door een buslijn van Soesterberg naar het centrum van Utrecht en Maarsse (U-link lijn 73).

Wethouder Nermina Kundic (D66, verkeer) is tevreden. „Wij hebben de ambitie om meer inwoners gebruik te laten maken van de fiets en het openbaar vervoer. Goede busverbindingen zijn dan essentieel. Zeker met de flinke groei van het aantal inwoners in Soesterberg. Ik ben blij dat de provincie naar onze argumenten heeft geluisterd.”

In het oorspronkelijke vervoerplan van U-OV kwamen geen U-OV bussen meer door het dorp Soesterberg. De bussen stopten alleen nog langs de provinciale weg N137.

Het college verwachtte dat met alleen haltes langs de provinciale weg het aantal busreizigers zou afnemen, omdat de afstand vanaf het dorp te groot is.

5.2 COMMUNICATIE OPEN MONUMENTENDAG SPECIAL KOUDE OORLOG

- Gezamenlijk persbericht verstuurd vanuit Open Monumentendagen
- Nieuwsbericht geplaatst op website PU en in nieuwsservice
- Gedeeld op facebook en twitter van Provincie Utrecht
- Programmaboekje: <https://www.openmonumentendag.nl/wp-content/uploads/2019/10/Folder-OMD-Special-Monumenten-uit-de-Koude-Oorlog.pdf>
- Kort verslag online: <https://www.openmonumentendag.nl/special-monumenten-uit-de-koude-oorlog/>

5.2.1 In de pers

RTV:

- RTV Utrecht: item over MOB Elst: <https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/1981721/koude-oorlogmonument-elst-voor-een-dag-open.html>

Radio 1

- WNL op zaterdag. Bijdrages van Peter de la Mar (PU) starten op 22 en 40 minuten. In het 2e uur komen Marjolein van der Kemp (projectleider) en Herman van den Berg (Utrechts Landschap) langs: <https://www.nporadio1.nl/wnl-op-zaterdag/uitzendingen/656811-2019-10-26>
- Radio 1 journaal: <https://www.nporadio1.nl/nos-radio-1-jo.../.../595218-2019-10-26> (kies de uitzending van 0800-0830 en dan vanaf minuut 11:55 t/m 15:52)

Dag- en weekbladen - online vermelding:

- De Telegraaf <https://www.telegraaf.nl/nieuws/2085741652/koude-oorlog-herleeft-voor-even-op-voormalig-mobcomplex>
- De Gelderlander <https://www.gelderlander.nl/.../nieuwsgerige-bezoekers-wand.../>
- De Molenkruier: <https://www.molenkruier.nl/nieuws/algemeen/840603/monumenten-uit-de-koude-oorlog-openen-deuren-tijdens-open-monumentendag-special>
- Nieuwsbode Heuvelrug: <https://www.nieuwsbode-heuvelrug.nl/nieuws/algemeen/841026/monumenten-uit-de-koude-oorlog-openen-deuren-tijdens-open-monumentendag-special>
- De Nieuwsbode Zeist: <https://www.nieuwsbode-zeist.nl/reader/62909/1280508/monumenten-uit-de-koude-oorlog-openen-deuren-tijdens-open-monumentendag-special>
- Vechtstroom.nl <https://www.vechtstroom.nl/nieuws/algemeen/848082/open-monumentendag-special>

Online:

- NOS.nl over fort Nieuwersluis: <https://nos.nl/video/2307648-monumenten-met-thema-koude-oorlog-een-kijkje-in-fort-nieuwersluis.html>
- Grebbekrant.nl: <https://grebbekrant.nl/wordpress/koude-oorlog-om-de-hoek/>
- MOB Zwijnsbergen op facebook: <https://www.facebook.com/mobzwijnsbergen/posts/2754701621260656?tn=KHR>
- Programmaboekje MOB online: <http://www.41dco.eu/wp-content/uploads/2019/10/Mobilisatiecomplexen-wat-waren-dat-korte-beschouwing.pdf>
- Omroep Spakenburg: <https://www.omroepspakenburg.nl/2019/10/11/uittip-monumenten-uit-de-koude-oorlog/>
- Monumentaal.com: <https://www.monumentaal.com/monumenten-uit-de-koude-oorlog-openen-deuren/>
- Erfgoedstem.nl <https://erfgoedstem.nl/monumenten-uit-de-koude-oorlog-openen-deuren-tijdens-open-monumentendag-special/>
- MaxVandaag.nl <https://www.maxvandaag.nl/sessies/themas/media-cultuur/koude-oorlog-centraal-tijdens-speciale-editie-open-monumentendag/>
- Fotoverslag op DUIC: <https://www.duic.nl/algemeen/koude-oorlogsmonument-fort-lunet-i-opent-stalen-deuren/>

De Nieuwsster – Oud en Nieuw Loodrecht

14

Woensdag 23 oktober 2019 **N**

Fort Nieuwersluis in teken van koude oorlog

Open Monumentendag Special

REGIO
Jarenlang is Europa in de greep geweest van een oorlog die nooit uitbrak: de Koude Oorlog. Een tijd van Oost tegen West, spionage en de dreiging van de atoombom.

In de provincie Utrecht herinneren nog allerlei plekken aan deze fascinerende periode. Op 26 oktober vindt de Open Monumentendag Special plaats met als thema 'Monumenten uit de Koude Oorlog'.

Een aantal monumenten die meestal niet toegankelijk zijn voor het publiek, opent dan de deuren. Eén van deze monumenten is de commandopost van Bescherming Bevolking op Fort Nieuwersluis.

Gratis rondleiding
Op zaterdag 26 oktober is de commandopost op Fort Nieuwersluis open voor publiek. Van 11:00 tot 16:00 uur kunnen bezoekers gratis een rondleiding krijgen door dit bijzondere deel van het fort. Tijdens de

Koude Oorlog is de bomvrije kazerne ingrijpend veranderd, zodat het kon worden gebruikt als commandopost. Zo kwam er een sluisstelsel van gasdichte deuren en een luchtversingsinstallatie om medewerkers te beschermen tegen een atoomaanval. Tijdens de rondleiding ontdek je hoe de medewerkers van de Bescherming Bevolking hier destijds werkten, aten en slapen.

Meer monumenten uit de Koude Oorlog
Naast de BB-commandopost op Fort Nieuwersluis zijn er in de provincie Utrecht nog drie andere monumenten uit de Koude Oorlog toegankelijk voor het publiek: Mobilisatiecomplex Zwijnsbergen, Vliegbasis Soesterberg en Lunet I. Kijk voor meer informatie op: <https://www.openmonumentendag.nl/special-monumenten-uit-de-koude-oorlog/>

Volleybal toernooi Lovoc

Thema Halloween

LOOSDRECHT
Op zaterdag 26 oktober organiseert de Loosdrechtse volleybalclub Lovoc een jeugd volleybal toernooi.

Lovoc bestaat inmiddels alweer 50 jaar en menig senior lid is ooit begonnen als jeugd lid. Op het moment bestaat de jeugd afdeling uit 3 teams in de leeftijd van 12 tot 18 jaar. Er speelt ook een grote groep mini's in de leeftijd van 6 tot 12 jaar. Er is altijd plek voor meer kinderen. Om kinderen kennis te laten maken met een gezellige teamsport die niet weers afhankelijk is, organiseert Lovoc een jeugd volleybal toernooi. Het toernooi staat in het

thema van Halloween. Kinderen die interesse hebben om te gaan volleyballen zijn van harte welkom om met onze bestaande jeugdleden mee te spelen. Het maakt niet uit of je het al een beetje kan of niet. Opgeven is voor de organisatie erg prettig en doe je via een mail aan kac@lovoc.nl.

Vanaf 13 uur kun je ook vrij binnen lopen. Als je het heel erg leuk hebt gehad kun je daarna kosteloos 3 keer meetraineren zonder verdere verplichtingen. Aan het toernooi zijn ook geen kosten verbonden. Denken jullie wel even aan het meenemen van zandschoenen.

Workshops

Aanstaande ouders

REGIO
Het is één van de grootste veranderingen in je leven: moeder of vader worden. Hoe bereid is ie voor op

5e en 9e maand van de zwangerschap. Heb je geen partner, vraag dan iemand mee die belangrijk voor je is. Tijdens de bijeenkomsten van ongeveer 2

400 Toverhazelaars naar Doorn

Unieke collectie komt uit Boskoop

En unieke verzameling van vierhonderd toverhazelaars komt binnenkort naar het Bomenmuseum in Doorn. Directeur Wilbert Hetterscheid is heel enthousiast over de komst van de collectie. De forse struiken zijn in de winter vrijwel zonder blad, maar bloeien in dat jaargetijde prachtig met gele of oranje bloemetjes.

DOORN - Hetterscheid, directeur van het Bomenmuseum, vertelt dat oud-directeur Piet de Jong hoorde dat kweker Wim van der Werf uit Boskoop iemand zocht in Boskoop om zijn collectie toverhazelaars (Hamamelis, niet te verwarren met de gewone hazelaar) over te nemen. Dat lukte niet. Van der Werf kweekte en cultiveerde al decennia toverhazelaars, maar voor hem is het tijd om te stoppen. Hetterscheid: "Piet de Jong kwam met het idee om de toverhazelaars naar het Bomenmuseum te halen. De collectie past bij de specialisaties van ons museum, dus wij hebben contact opgenomen met de kweker, en die wilde wel." Hetterscheid vindt het belangrijk dat de verschillende rassen van de Hamamelis behouden blijven. Bovendien bloeien de verschillende rassen van de late herfst tot het vroege

voorjaar. Dat zorgt voor meer kleur en afwisseling in het bomenpark in de winter.

De toverhazelaars staan nu nog in de Boskoopse natiegrond, maar groeien eigenlijk beter op zandgrond. Toch kunnen ze niet zomaar naar het zand overgeplaatst worden. Hetterscheid: "Dan

'DE MAATSCHAPPELIJKE WAARDE VAN DE COLLECTIE IS ENORM HOOG'

schrikken ze zich een hoedje. Gelukkig zijn er methodes om ze te laten wennen." De eerste toverhazelaars komen deze week naar Doorn. Ze komen eerst op een plek achter de kas, later krijgen ze een vaste plaats. Daarvoor hoeven er geen bomen gekapt te worden. Hetterscheid vertelt dat er steeds

Directeur Wilbert Hetterscheid bij een Hamamelis x intermedia 'Gimborn's Perfume'. FOTO: Ellis Hokker

meer belangstelling is voor de bijzondere collecties van het museum, vooral voor de exotische bomen: "Sommigen kunnen bijvoorbeeld beter tegen hitte dan sommige inheemse soorten. De maatschappelijke waarde van wat hier staat is enorm hoog."

HERFSTVAKANTIE IN HET BOMENMUSEUM

Het Nationaal Bomenmuseum Gimborn in Doorn heeft naast inheemse loofbomen als beuken en wilgen collecties met bijzondere bomen uit de hele wereld. In de winter, als de loofbomen hun blad verliezen, vallen bijzondere naaldbomen en coniferen als de Canadese Hemlockspardes te meer op. In het museum werken zo'n negentig vrijwilligers, naast enkele beroepskrachten. In de herfstvakantie organiseert het museum wandelingen en knutselactiviteiten voor kinderen. www.bomenmuseum.nl

Monumenten uit de Koude Oorlog openen deuren

Verspreid over de provincie Utrecht staan nog allerlei gebouwen die zijn neergezet 'voor als de Russen zouden komen'. Deze monumenten vertellen het verhaal van een periode waarin Europa in de greep was van een oorlog die nooit uitbrak: de Koude Oorlog.

REGIO - Op zaterdag 26 oktober openen vier monumenten gratis hun deuren met allerlei activiteiten tijdens de Open Monumentendag Special 'Monumenten uit de Koude Oorlog'. Mobilisatiecomplex Zwijnsbergen in Elst, Vliegbasis Soesterberg, Fort Nieuwersluis en Fort Lunet I vertellen ieder hun eigen verhaal over de Koude Oorlog.

Terwijl Vliegbasis Soesterberg grote bekendheid geniet, is Zwijnsbergen veel minder bekend onder het publiek. Dit mobilisatiecomplex uit de jaren vijftig diende als opslagplek van munitie, medicijnen en voedsel zodat een snelle mobilisatie mogelijk was bij een daadwerkelijke oorlogsdreiging. Fort Lunet I werd aangelegd als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Na de Tweede Wereldoorlog werd hier het commandocentrum van de Bescherming Bevolking ondergebracht. Ook Fort Nieuwersluis was ingericht als commandopost van deze Bescherming Bevolking. Daarvoor werd de bomvrije kazeme ingrijpend omgebouwd tot een atoomkelder die bescherming kon bieden tijdens een keraanval.

Vrijwilligers van de vereniging Dienstplicht Koude Oorlog geven rondleidingen over mobilisatiecomplex Zwijnsbergen. Op Vliegbasis Soesterberg wordt een fiets- en een wandeltocht

over de basis georganiseerd en er is een zelf te lopen wandelroute langs indrukwekkende monumenten. Ook wordt hier een speciale theatervoorstelling opgevoerd, De Zaak Oppenheimer. In dit stuk over J.R. Oppenheimer, de "vader van de atombom", draait het om schuld, schaamte en verantwoordelijkheid. Bij Fort Lunet I is er een muzikaal programma waarin muzikant Mieke van Dam het comfort van Afstand, Afscherming en Afwachten onderzoekt en afsluit met een improvisatiesessie. Bij Fort Nieuwersluis ten slotte neemt een gids het publiek mee op

Foto: Vliegbasis Soesterberg.

ontdekkingstocht door de verschillende ruimtes van de commandopost. Het volledige programma met openingstijden en locaties vindt u in het programmaboekje.

Op 16 en 17 oktober vallen elk jaar respectievelijk Wereld Vandaag en Wereld Armoede. Belden thema's raken de kern van het werk van de voedselban

COLOFON DE NIEUWSBODE HEUVELRUG

Media-advies en advertentieverkoop
Mireille Moorman
088-037298
mireille.moorman@dpgmedia.nl

Krant gemist?
Vul svp het formulier op de website in onder de knop
Krant Gemist of bel met 088-056195

Familieberichten
familieberichtenweeckbladen@dpgmedia.nl
088-0199999, optie 1
Zelf een familiebericht opgeven kan via
www.familieberichten.nl

Rubriekadvertenties
rubrieken@dpgmedia.nl
088-0199999, optie 2

Kantooradres
Vredenburg 24
3511 BB Utrecht

Redactie
Bied je nieuws aan op de website via de knop **Schrijf mee**.
Bied je agendabericht aan via **Agendabericht Plaatsen**.

Voor overige redactiezaken:
Elis Kon
redactie.nhb@dpgmedia.nl
088-0194471

Bezorger worden?
Meld je aan via www.krantjecontact.nl

Algemene voorwaarden en overige informatie
(zoals advertentietarieven en oplage) ga naar:

www.dpgmedia.nl

Dit is een uitgave van DPG Media. Aangeboden kopij kan zowel worden geplaatst in de gedrukte als digitale uitgaven van DPG Media.

5.3 KUNSTRUTE PVS

KUNST ROUTE

ONTDEK DE GEHEIMEN VAN DE KOUDE OORLOG OP PARK VliegBasis Soesterberg

Bijna 100 jaar lang was het terrein van Park VliegBasis Soesterberg een officieel vliegveld. Een vliegveld dat de bakermat is geweest van de luchtvaart aan het begin van de 20^e eeuw. Maar dat ook een belangrijke rol heeft vervuld in de Tweede Wereldoorlog en in de Koude Oorlog daarna.

Decennialang was dit gebied hermetsch afgesloten van de buitenwereld. Ga mee op zoek naar sporen van dit roemruchte verleden.

Speciaal voor dit weekend zijn twee korte wandelroutes ontwikkeld: een Monumentenroute van ca. 30 minuten en een Kunstroute van ca. 40 minuten. Beide starten vanuit het Nationaal Militair Museum. Geniet van de prachtige natuur en de mooie verhalen. Veel plezier!

START ROUTE

Vanaf de ingang van het museum loopt u langs de Leopardtank in de richting van de lanceerinstallatie. Aan het eind van de brug ziet u links voor u een personeelsschuilplaats. Deze was bedoeld als tijdelijk onderkomen in het geval van een aanval.

Ga aan het eind van de brug linksaf, langs het lage muurtje van stenen in een afrastering. Niet het trage aflopen, maar het pad rechts ervan volgen in de richting van een groot stenen gebouw. Dit is Hangaar 8 uit 1928 en daarmee de oudste hangaar van Nederland. Soesterberg was toen het militaire vliegveld van Nederland, maar van geheimzinnigheid was nog geen sprake. De Hangaar is zwaar beschadigd in de Tweede Wereldoorlog, maar daarna hersteld.

Rechts van Hangaar 8 staat een ander topstuk in de wereld van erfgoed op de vliegbasis: het voormalige uitzichtpaviljoen Belvedere. Dit gebouw werd al in 1910 gebouwd als showroom en perscentrum voor de Haagse autobouwerfirma Verweij en Lugard die hier op de heide een vliegveld startte. Na het falissement van Verweij en Lugard nam Defensie het vliegveld in 1913 over en ontwikkelde het verder tot militair vliegveld. Het paviljoen kreeg sindsdien allerlei functies zoals EHBO-post (verbandgebouw), theehuis, bureel van

5.4 MONUMENTENROUTE PVS

MONUMENTEN ROUTE

ONTDEK DE GEHEIMEN VAN DE KOUDE OORLOG OP PARK VliegBasis Soesterberg

Bijna 100 jaar lang was het terrein van Park VliegBasis Soesterberg een officieel vliegveld. Een vliegveld dat de bakermat is geweest van de luchtvaart aan het begin van de 20^e eeuw. Maar dat ook een belangrijke rol heeft vervuld in de Tweede Wereldoorlog en in de Koude Oorlog daarna.

Decennialang was dit gebied hermetsch afgesloten van de buitenwereld. Ga mee op zoek naar sporen van dit roemruchte verleden.

START ROUTE

Vanaf de ingang van het museum loopt u langs de Leopardtank in de richting van de lanceerinstallatie. Aan het eind van de brug, ziet u links voor u een personeelsschuilplaats. Deze was bedoeld als tijdelijk onderkomen in het geval van een aanval.

Ga aan het eind van de brug rechtsaf richting de parkeerplaats. Bij de eerste splitsing houdt u rechts aan. Bij de driesprong omhoog rechts, de trap af. U blijft dus zo dicht mogelijk bij het museumgebouw. Na een bankje bij de driesprong rechtdoor.

Aan uw rechterhand bevindt zich al snel Gebouw 43. Dit is de Telefoonbunker uit 1941, cruciaal voor de verbindingen in tijden van crisis. Tegenwoordig worden er vleermuizen in.

Vijftig meter verderop bereikt u de Duitse Commandobunker uit de Tweede Wereldoorlog, toen het hier Fliegerhorst Soesterberg heette. Onder de bunker zit een lange dichtgemetselde gang. Het gerucht gaat dat deze gang helemaal door zou lopen naar het Officierscasino in het dorp Soesterberg, maar dat is niet waar. Jammer eigenlijk. Sommige verhalen zijn te mooi om te ontkrachten.

Gaat u gerust even de trap op om van het uitzicht te genieten. Weer beneden vervolgt u het pad langs de Commandobunker. Na ca. 100 meter steekt u een asfaltweg over in de richting

